

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljeni pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rekopisi

dopisov se ne vračajo.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravištvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od čveterostopne petiti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

GORICA

Št. 104.

V Gorici, v soboto dne 31. decembra 1910.

Leto XII.

Vabilo na naročbo.

Goriške rojake uljudno vabimo, naj se v obilnem številu naročijo tudi v prihodnjem letu na naš list, ki jim bo dajal zdrave politične in gospodarske duševne hrane v dostojni in spodobni obliki, kakor sodi resnemu listu. Pod staro zastavo: „Za vero, dom, cesarja“ bomo razpravljali gospodarska in socialna vprašanja ter bodrili naše ljudstvo v njegovem političnem, narodnem in kulturnem boju proti vse njegove nasprotnike in sovražnike, ki se mu pogosto bližajo v ovčjih kožah z lepimi imeni.

List stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan

za vse leto K 10.—

za pol leta „ 5.—

za četrt leta „ 2-50

Manj premožnim se cena zniža, ako se za to oglašijo pri upravištvo lista.

Upravištvo in uredništvo „Gorice“.

Korak naprej.

Leto se potaplja v morje večnosti in človek se nehote zamisli: pred dušo mu stopajo dogodki leta, ki mineva, skuša si dati račun o svojem dejanju in nehanju v tem letu, napravlja pa si tudi načrte za leto, ki se poraja. Tudi v politiki je navada, da se delajo koncem leta politične bilance. Slov. ljudska stranka na Goriškem lahko s ponosom kaže na skoziinsko aktivne postojanke v svoji politični bilanci, na uspehe svoje cvetoče gospodarske organizacije, na svoje narodnoobrambeno in šolsko delo v Gorici, na delo svojih zastopnikov v deželni in državni zboru, na njih uspešne intervencije pri raznih merodajnih činiteljih v korist slovenskih sinov itd. itd. Jaz se danes ne bom bavil s celokupno bilanco strankinega dela, ampak omejim se le na eno točko, na naše srednješolsko vprašanje v Gorici.

Vsem je dobro znano, da so se borili goriški Slovenci za svoje srednje šole v Gorici že od onega časa, odkar imamo v Austriji ustavno življenje. Od šempaskega tabora sem se je leto za letom ponavljala ta zahteva. Tudi glas slov. ljudstva je bil glas vprijočega v puščavi, vlada ga ni hotela slišati in tudi če ga je slišala, ji ni bilo potreba ničesar ukreniti, ker se je lahko sklicevala na naše ljube laške sodeželane z njih čudno politiko, da so raje videli v Gorici samonemške srednje šole kakor italijanske in slovenske. Konečno pa so tudi ti prišli do prepričanja, da jim prinašajo nemške srednje šole ogromno škodo in sicer še veliko večjo kakor Slovencem. Sklenili so torej, da opuste svojo pasivnost nasproti nemškim šolam in da napravijo pozitiven korak za italijansko srednjo šolstvo. Toda niso nastopili one poti, ki je bila popolnoma naravna, namreč sporazumeti se s Slovenci. Bali so se, da „dobe potem tudi

Slovenci to, kar jim pritiče. Zato so skušali brez Slovencev in tem na škodo priti po ovinkih do svojega cilja in so sklenili ustanoviti v Gorici komunalno realno gimnazijo. Računali so, da bo ta zavod v kratkem podržavljen, a Slovenci bi bili še vedno prisiljeni, obiskovati nemško gimnazijo. Če pa bi tudi oni zahtevali svojo gimnazijo, bi jim jo skupaj z vlado ponujali kje v Sežani ali v Tominu, nikakor pa ne v Gorici. Račun ni bil slab. Da se pa te laške nakane niso posrečile, je pred vsem zasluga dr. Gregorčiča, ki je s finim manevrom in s spretno taktično potezo paraleliziral italijansko akcijo. Smelo trdim, da brez kuratorija za slov. zasebno gimnazijo bi ne bilo danes slov. paralelke na državni gimnaziji. Vlada je bila zdaj v veliki zadregi. Italijani so zahtevali zasebno srednjo šolo, Slovenci tudi. Kaj naj stori? Ali naj odredi dovoljenje za otvoritev in se tako postavi v nasprotje z ogromno večino prebivalstva v deželi? (Z večino, pravim, kajti znano je, kako izdajalsko vlogo so igrali takrat slov. liberalci.) Ali naj dovoli dve zasebni gimnaziji? Ta bi bila spet lepa! Domače prebivalstvo naj bi samo nosilo breme za svoje sred. šole, za Nemce, tujce v naši deželi, pa bi jih država vzdrževala! Te abnormalnosti bi vlada pred javnostjo ne mogla zagovarjati. In poleg tega ima še svoje tehtne pomisleke proti ital. zasebnim šolam. Da pride iz te zadrege, je napravila po dolgih pogajanjih z našima poslancema to, kar bi morala že davno storiti. Ustanovila je paralelke na goriški gimnaziji s zgolj slov. ozir. ital. učnim jezikom. Toda ni nam dala vsega, kar smo zahtevali, kajti omejila je število dijakov v vsaki paralelki na 50. Vsi drugi, ki se oglašajo za 1. razred, morajo iti v razred (letos sta na gimnaziji dva taka) z nemškim učnim jezikom. Da je ta numerus clausus krivičen in tudi nepostaven, je jasno ko beli dan in ena prvih naših zahtev je ta, da se odpravi.

Potem se bo mogla slov. gimnazija prav razvijati. Imela bo takoj svojo paralelko, ker število dijaštva vedno narašča, in ta paralelka se lahko uredi kot realna gimnazija po tipu A. S tem bo ustrezno vsem željam in potrebam. Razume se samo ob sebi, da se bodo tudi za naprej gojili tuji jeziki in sicer pred vsem nemščina. Tej je odločeno že sedaj v slov. paralelki pet tedenskih ur. — Kaj bo pa z goriško realko, utegne kdo vprašati. Tudi do te imamo Slovenci svoje pravice in pride čas, ko se bo treba lotiti tudi tega vprašanja. Brez sporazumljenja z Italijani pojde stvar počasi. Na enak realni zakon, kakor ga imajo nekatere nemške dežele, (Lex Kolisko. Axmann) ki določa nemščino za edini učni jezik na realkah, pri naših razmerah ni misliti. Sicer pa Bog ve, kako bo. Za vsako dobo ni primerna ista politika. — Med aktivne postojanke naše šolske politike postavimo lahko tudi imenovanje slov. ravnatelja na goriški gimnaziji. To je prvi Slovenec na tem odličnem mestu. Ker je g. ravnatelj priznan veščak, se je nadejati, da bo njegovo delo v velik prid našega še le porajajočega se srednjega šolstva.

Dopisi.

Iz baške doline. — Politično nezrelim kompromisovcem in ponesrečenim katoliškim polovičarjem ob času občinskih volitev županstva Grahovo podajamo za novo leto to povestico:

„Svoje dni so volkovi in ovce naredili mir, in sicer takrat, ko je bilo veliko ovac pa tudi zadosti pridnih psov, ki so jih varovali. V poročstvo so dali volkovi svoje mladiče ovcam varovat, ovce pa svoje pse volkovom.

Po malem mladi volkovi pri čedi odrastejo in začno razsajati in tuliti. Mahoma pridemo stari volkovi, in vsi srditi dolže ovce, da dražijo njih mladiče. Volkovi popadejo ovce in jih raztrgajo, ker ni psov, da bi jih branili.

Volk raztrga ovco, akoravno se ji sladka, in kedar prisega, da jo ima rad, tedaj si ravno najhuje brusi zobe.“

Bomo videli, kdaj bodo liberalci podpirali S. L. S., kedar pojde za njeno korist?!

Rihenber. (Tu šetativne). — Tatvina v Rihenbergu se je vršila tudi v noči od četrta do petka. Vlomili so pri Čebrovi Lud. vrata prodajalnice. Odnegli so nekaj denarja, tobaka in več kave skupne vrednosti 100 kron. Ta je v tem tednu četrti vlom in še eno noč imamo. — Vedno lepše.

Sedlo. — Dne 23. t. m. smo imeli občinske volitve. — Očka župan jih je za 7 mesecev zavlekel čez postavni rok. V tem času pa se nas je vedno večja truma zbrala, ki ga je postavila na lahkem študirat svojo preteklost in Gabrščekovo naprednost. Pometli smo s celim njegovim štabom vred. Zmagali smo v vseh treh razredih, čeravno je želel trem našim možem naj jih zemlja žive pogrezne. Rad bi videl, da bi nas bilo za polovico manj, da bi le on zopet zasedel županski stolec. S strahom je držal svojo četico skupaj. Ali vse ni nič pomagalo; kajti

glasilo jih je sto
da nam ta županil več ne bo!

Iz Sovodenj. (Nesreča v mali družini). Delavčevo družino Ivana Tomsiča v Sovodnjah je zadela ta teden huda nesreča. Družinski oče Ivan Tomsič je šel — kakor po navadi — v torek na delo v tovarno v Stračicah. Opoludne je šel na četrt vina, a se je pri mizi zgrudil na tla. Pričujoči so ga vzdignili, a kmalu na to se je spet zgrudil. Zadela ga je kap. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico, kjer je še isti večer umrl zapustivši udovo in 4-letno deklico.

Ko je oče ležal v goriški bolnišnici na parah, se je zgodila doma še hujša nesreča. V sredo zjutraj je udova po Tomsiču zavrela vodo za prašiča. Vzela je kotel z ognjišča in ga postavila na sred hiše v svrhu, da dene vanj otrobi. V tem času pa se je približala vrela vodi 4 letna deklica, edinka, ter padla vanj. Opekla se je tako hudo, da je drugi dan, v četrtek, umrla za opeklinami.

Pač huda nesreča za revno delavčevo družino. Uboga udova je zgubila v treh dneh moža in hčerko edinko.

Št. Andrež. — Pri nas se je pojavila živinska bolezen na gobcu in na parkljih. Županstvo je odredilo potrebno, da se bolezen ne bo širila. Enako je okrajni živinozdravnik obvestil ostala

županstva o nevarnosti te bolezni. Upajmo, da se bolezen kmalu zatne.

Iz Mirna. Naše županstvo z županom - tajnikom Urbančičem na čelu ne gre na roko občanarjem kakor bi moralo iti. Pred časom se je oglašil posestnik pri županu - tajniku in prosil, da bi mu županstvo potrdilo neko prošnjo, da bi dobil dotičnik nekaj sadnih dreves brezplačno ali po znižani ceni. Mogočni Urbančič pa je dotično stranko na kratko odslovil rekši: „To ne spada k delom županstva.“ Najbrže zato ne spada k delom županstva tako potrdilo, ker dotična stranka ne drži fraka županu Urbančiču. Tako pospešuje naše županstvo sadjerejo med domačimi sadjerejci. Slabo spričevalo!

V Grgarju, dne 29. decembra. — Dočim so drugi kraji na Goriškem napredovali s pomočjo državnih in deželnih podpor, je bilo do najnovejšega časa pri nas v tem oziru žalostno. — Pred leti se je zgradila pot v Zagorje, za katero sta država in dežela prispevali, in to je bilo menda vse, kar smo Grgarci dobili, dasi je pri nas potreba tudi mnogo.

Prosili smo, da bi se uravnal potok Slatina, ki dela ob deževju veliko škodo. Voda gre ob hudih nalivih čez nasipe in preplavi skoro vse naše polje. Vlada nas je uslišala in dala napraviti načrt za uravnavo Slatine od mosta na skladovni cesti do iztoka v požiralnik „Kloštre“. Vlada in dežela sta nam obljubili podporo v ta namen, starešinstvo se je zavezalo, da pokrije občina primarjklaj in da bo skrbela za vzdrževanje dela in včeraj je bila tu na licu mesta pod vodstvom g. dvornega svetnika grofa Attemsa komisija, ki je obhodila svet in prašala, ali ima kdo proti načrtu kaj ugovarjati. Izid komisije je vsestransko povoljen, in pričakujemo, da v kratkem času začnemo z delom, kar mnogi težko pričakujejo, kajti letina je bila slaba in ljudstvo je potrebno zaslužka.

Tudi vodovod, ki nam je potreben kot ribi voda, se začne graditi v kratkem, tako se vsaj nadajamo. Tudi to vprašanje je vže povsem zrelo. Žal, da so nekaterniki v zadnjem času vložili proti vodstvu pritožbe, ki so pa brez podlage.

Št. Andrež. — „Kat. izob. društvo „Naš Dom“ priredi na dan novega leta ob 4. uri pop. veselico s telovadbo, petjem, igrami in skioptičnim predavanjem v dvorani g. Petra Lutmana.

Politični pregled.

Budapešta, 29. dec. 1910.

(Izvirni dopis.)

Delegacije so sklicane samo zato, da se dovoli trimesečni provizorij t. j. do meseca marca 1911. Pravo zasedanje začne okoli 20. januarja prihodnjega leta.

Seja se je začela 28. t. m. zjutraj. Vršile so se volitve v posamezne odseke za zunanje stvari, vojaštvo, finance, bosanske stvari in peticije. V zadnja dva odseka je voljen delegat Fon.

Pri konstituiranju bosanskega odseka, kateremu je izvoljen za načelnika ekselencija Gessmann, se je omenilo, da bi se imel izvoliti za poročevalca ekselencija Schwegel. Naš delegat Fon je

omenil, da je stara navada, da se v tem odseku vzame poročevalca iz zbornice posilancev (Schwegel je član gosposke zbornice). Potem pa, da se spodobí, da poroča o jugoslovanskih stvaréh, ki se v tem odseku obravnavajo, Jugoslovani, ne pa baron Schwegel, kateri je bil samo v svojih mladih letih Slovenec. Volitev poročevalca se je vsled tega protesta odložila in se je vršila v to svrhu posebna seja. Na predlog dr. Šramek-a je bil potem delegat Fon izvoljen anoglasno poročevalcem za bosanske stvari.

Vidi se, da so Nemci nameravali nam iztrgati jedno najvažnejših poročil, a se jim ni posrečilo v očigled energičnemu nastopu delegata Fona.

Danes zjutraj ob 11. uri so bili sprejeti avstrijski delegati na cesarskem dvoru. Cesarja je prvič pri taki priliki nadomestoval prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Ob njegovem vstopu v dvorano so ga delegati pozdravili vsak v svojem jeziku. Prestolonaslednik se je trikrat poklonil in stopil na prestol.

Nagovoril ga je predsednik delegacije Bärnreither. Mej tem je odpadel nekemu delegatu — najbrže je samec, ali pa ima nemarno ženo — gumb od obleke. Zlobni knof je še tekkel proti prestolu, čemur se je prestolonaslednik prav srčno smejal.

Po končanem nagovoru je prestolonaslednik odgovoril in se potem še nekoliko pogovarjal s predsednikom in podpredsednikom.

Ceremonije je bilo konec.

Popoldne je bila zopet seja.

Češki delegat prof. Masaryk je oestro napadel ministra zunanjih poslov Aehrenthala radi procesa Vašiča v Belemgradu in si je pridržal obširnejše govoriti v prihodnjem zasedanju. Nastala je mala praska mej njim, Gessmannom in Grabmajerjem.

Provizorij se je sprejel zoper glavo Čehov in Slovencev.

Delegati so si voščili veselo novo leto in tako je bilo konec dvadnevne zasedanja!

Delegacije.

V sredo sta se sešli v Budimpešti avstrijska in ogrska delegacija, da rešita trimesečni proračunski provizorij. Za predsednika avstrijske delegacije je bil izvoljen dr. Baernreither, za podpredsednika pa profesor Glabinski. Ogrska delegacija si je izvolila za predsednika grofa Avgusta Zichy-ja, za podpredsednika pa grofa Lang. Ta dan sta delegaciji izvolili tudi razne odseke.

Od članov slovenskega državnoborskega kluba sta bila izvoljena in sicer dr. Šusteršič v odsek za zunanje zadeve in v armadni odsek, Fon pa v bosenski in peticijski odsek.

Finančni odsek avstrijske delegacije je imel še istega dne popoldne sejo, v kateri je bil vsprejet trimesečni proračunski provizorij. Ogrska delegacija pa je sklenila razpravljati to zadevo naravnost v plenumu.

V četrtek sta imeli obe delegaciji plenarne seje, v katerih sta vsprejeli trimesečni proračunski provizorij.

V avstrijski delegaciji se je prof. Masaryk zopet spravil nad Aehrenthala zaradi znanih falzificiranih dokumentov, o katerih je bilo toliko govora v Friedjungovem procesu. Grof Aehrenthal je na to odgovoril ter rekel, da grof Forgach ni nikdar občeval z Vašičem. Grof Forgach je svoječasno to naznanil tudi srbski vladi. Res je pa, da so nižji uradniki odposlanstva sprejemali od Vašiča zaupna sporočila. Ko se je pa odposlaništvo prepričalo, da se gre za falzifikacije, je pretrgalo z Vašičem vsako zvezo.

Del. Masaryk je izjavil, da vzdržava trditve glede ponarejenih dokumentov dr. a Friedjunga, ki jih je navedel v minulih delegacijah. Sicer pa ve sedaj celi svet, da ima on prav. Obtožba proti Vašiču je tega kvalificirala kakor udeleženca na falsifikacijah. Sedaj po belgradskem procesu se priznava, da je

odposlanstvo občevalo z Vašičem in da je uradnik odposlanstva, Swientochowski, prepisal Vašičeve dokumente. To priznanje je za Forgacha uničujoče. Govornik je iz obtožnice navajal več podatkov, iz katerih se razvidi intimno občevanje istega z odposlaništvom. Govornik je očital grofu Aehrenthalu, da njegova glasila ne le falzificirajo srbska poročila, marveč vodijo to kampanjo tudi v nedostojnem tonu.

Konečno je prof. Masaryk izjavil, da ga je grof Aehrenthal brezobzirno izzval. On bo zato šel v glavnem zasedanju do skrajnosti.

Po vsprejetju trimesečnega proračunskega provizorija je bilo zasedanje odgojeno. Delegaciji se zopet snideti po 20. januarjem.

Avstro-ogrška banka

je sklenila na svojem občnem zboru: 1. Pritrja, da se podaljša bančni privilegij od 1. januarja 1911 do 31. decembra 1917. 2. Glavni svet se pooblašča, ustanavljati nove filialke in se pooblašča, razširiti delokrog tudi na Bosno in Hercegovino. Končno so pooblastili glavni svet, da z obema vladama podaljša bančni privilegij začasno do 15. februarja 1911.

Aehrenthal odstopi?

Dunajska „Rechspost“ poroča, da v kratkem odstopi minister za unanje stvari grof Aehrenthal. Njegovim naslednikom je določen grof Berchthold, dosedanji poslanik v Petrogradu, kateremu se je posrečilo v zadnjem času zbližati Avstro-Ogrsko z Rusijo.

Srbija in Avstrija.

Srbska skupščina je odobrila z 88 proti 15 glasovom trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko.

Italija izstopi iz trozveze?

Milanski list „Sera“ poroča, da se v rimskih političnih krogih pripravlja preobrat glede na zunanjo politiko. Baj razmotrivajo na Dunaju in v Berlinu vprašanje, če kaže obnoviti Avstriji in Nemčiji trozvezo. Govori se tudi, da je sklenila Italija zvezo s Francosko.

Darovi.

Za „Šolski Dom“

so plačali predsedništvu: Peter Cotič, čevljarški mojster v Gorici 1 K 30 h; Jakob Janež, sedlar v Chicago v Ameriki 2 K; Jernej Kopač, svečar v Gorici, za odkupilo novoletnih voščil 20 K; Martin Poveraj, trgovec in krojaški mojster v enak namen 5 K; dr. Anton Gregorčič 20 K; cesarski svetnik Fran Vodopivec 20 K

Došlo je našemu upravništvu: Jos. Podgornik Vrata 1 K; N. N. v Gorici 6 K; Medved, trgovec namesto voščil za novo leto 5 K.

Za „Božičnico“

je daroval Alfred grof Coronini 20 K ter izročil po g. J. Hrovatinu društvu „Šol. Dom“.

Srčna hvala in srečno, veselo novo leto!

Ljudsko štetje.

Ker je mnogim težavno izpolniti naznanilnice, bo preskrbel Odbor za slovensko ljudsko štetje, da se bodo naznanilnice **brezplačno** izpolnjevale v pisarnah Odbora za slovensko ljudsko štetje.

TE PISARNE SO:

V „Šolskem Domu“, „Malem Domu“, pri „Petelinčku“ v Nunske ulici, v hiši ljudske posojilnice v Kapucinski ulici, pri gosp. učitelju Cicero v ulici Grabizio št. 7, v gostilnici Petra Bitežnika Ponte Nuovo, pri gosp. Iv. Cempre v Pokopališki ulici št. 28, v

gostilnici Winkler na Grčini, v gostilni Komel na Ajševici, v gostilnici Batič blizu Bajte, v gostilnici Jeras na južnem kolodvoru, v pisarni dr. Sketa, pri gosp. Petru Batiču Via Leoni št. 4, v „Slov. podpornem društvu“ v ulici sv. Ivana, v „Katol. delavskem društvu“ v Semeniški ulici, v gostilnici M. Fischer za Gradom, v „Alojzijevišču“ in „Slov. sirotišču“ v ulici del Ponte Isonzo.

Slovenci in Slovenke, prinesite vsi svoje naznanilnice v te naše narodne urade, ki bodo poslovali 1. in 2. januarja 1911. od 8. in pol do 12. ure predpoludne in od 2—6 ure popoldne. Tu se Vam izpolnijo naznanilnice brezplačno oziroma dajo potrebni nasveti.

Domače in razne vesti.

Uredništvo in upravništvo

b. j.

Ljudsko štetje. — Ravno kar smo doznali, da se nahaja v Gorici nek človek, katerega otroci so podedovali v našem mestu več hiš po neki stari bogati gospej. Ta človek je dobil te dni od magistrata popisne pole za ljudsko štetje. Mesto da bi te pole razdelil posameznim družinam, stanujočim v gore-omenjenih hišah, zahteva ta človek od družinskih gospodarjev, da te pole „in bianco“ podpišejo in jih potem sam spopolnuje po svoje. Pri tem poslu se drži načela, da so osebe, ki so rojene v Gorici, Italijani. Tako je n. pr. nekega slovenskega krojača, ki ima za ženo Goričanko, označil za Slovenca, ženo in otroke pa za Italijane. Opozarjamo na ta slučaj vse gospodarje slov. družin, naj od svojih hišnih gospodarjev odločno zahtevajo, da se jim popisne pole izroče, katere naj potem sami izpolnijo.

Pozor, goriški Slovenci. Izvedeli smo od prav verodostojne strani, da se že klatijo nekatere od Lahov plačane slovenske izdajice po mestu in silijo bolj nezavedne Slovence, da se upišejo o priliki ljudskega štetja za Lahe in da usiljujejo celo denar. Pozor! To je kaznjivo! Kaznovan bo tisti, ki denar da, in pa tisti, ki denar sprejme. Slovenci, bodite moški, in poženite od sebe take slovenske izdajice, ki kupčujejo z Judeževimi groši!

Tudi nemško-italijansko naznanilnice se smejo spolnjevati s slovenskim besedilom! — Kdor ima stanovanje, ima pravico in dolžnost izpolniti naznanilnico sam, ali potem osebe, kateri on zaupa. Hišni gospodarji, administratori Vam morajo izročiti naznanilnice. Naznanilnice naj se izpolnijo s črnilom, ne s svinčnikom; če hišni gospodar ali administrator drugače naroča, naznanite ga.

Umrli je v Podgori v pondeljek ponoči okoli 10. ure grof Žiga Attems-Petzenstein v 70. letu svoje dobe po daljši in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče. Pokojnik je bil lastnik obširnih posestev v Brdih in Furlaniji. Pred več leti se je preselil iz svoje palače, nahajajoče se na Kornju v Gorici, v svoj grad v Podgori ter se je tam za stalno nastanil.

Poročen je bil trikrat in sicer prvič z grofico Karolino Attems-Heiligenkreuz iz Gradca, ki je živela pa le 19 mesecev po poroki. Iz tega zakona se je rodil sin grof Hans, ki se je poročil z baronico Bidermann na Dunaju.

V drugič se je poročil l. 1880 z grofico Frančiško Ksaverijo pl. Waldburg, s hčerjo kneza Eberhard pl. Waldburg Zeit-Wurzach, ki mu je povila hčer Vero in pa sina Manfreda, ki se nahaja

sedaj v nekem jezuitskem institutu v Bressanoni. Ta druga soproga mu je umrla v Monakovem l. 1891.

S sedanjo njegovo soprogo, grofico Elviro, ki je Goričanka, se je poročil pred osmimi leti.

Pokojnik je bil mož plemenitega značaja in blagega srca ter jako gostoljuben. Bil je navdušen avstrijski patriot in je kot tak izdatno podpiral vse patriotske naprave in priredbe v našem mestu in okolici. Kot največji davkoplačevalec v goriškem okraju je bil grof Žiga večletni član cestnega odbora.

Občina Podgora ga je pri vseh volitvah izvolila za občinskega starešino. Pokojnik je bil vedno dober prijatelj Slovencev ter je vedno z njimi simpatiziral. L. 1885 je bil celo slovenski kandidat pri deželnozbornih volitvah v goriškem veleposestvu. Pri deželnozbornih volitvah v veleposestvu je blagi pokojnik stal vedno na naši strani.

Pogreb blagega pokojnika se je vršil v četrtek ob 11. uri predp. Udeležilo se ga je poleg zastopstev skoro vseh civilnih in vojaških oblastnih goriška aristokracija in vse polno ljudstva. Zastopane so bile tovarne v Podgori in Stračicah, razni goriški gospodarski in dobrodelni zavodi, županstvo podgorsko i. dr. Krsto so nosili štirje koloni pokojnikov. Blagoslovljenje trupla se je izvršilo v podgorski cerkvi. Od tu so ga prenesli na podgorsko pokopališče. N. p. v m.

Božična veselica „Slovenskega sirotišča“ se ponovi na praznik Razglašenja Gospodovega ali sv. Treh kraljev dne 6. jan. Igra „Lurška pastirica“, ki je sicer krasna, a za en večer poleg drugih točk predolga, se opusti. Veselica bo trajala k večjemu 1 uro in en četrt. Vspored bo deloma nov. Prizor „Razglašenje Gospodovo“ se ponovi. Vstopnina se primerno zniža, ker je splošna želja, naj bi se omogočilo, da bi se veselice udeležile tudi manj premožne družine z otroci.

Na praznik sv. Treh Kraljev se veselica v korist „Slovenskemu Sirotišču“ ponovi deloma z novim vspešdom. Poleg lepega prizora „Razglašenje Gospodovo“ in poleg pevskih točk „Slovenskega bralnega in podpornega društva“ in pesmi „Rožmarin“, bo pel ženski zbor A. Foesterjevo: „Ave Maria“. Vspored zaključí kvartet tujih pevcev. Kdor se bo pri tem prizoru smejal, plača groš za „Slovensko Sirotišče“. Pozor torej!

Iz finančne službe. Kontrolor c. kr. finančne deželne blagajne v Trstu g. Viljem S r a n s k y je imenovan ravnateljem c. kr. finančne dež. blagajne.

Iz deželne sanitetne službe. Namestnik je imenoval sanitetnega koncipista dr. Petra Coporcich v Voloski okrajnim zdravnikom, sanitetnega asistenta dr. a Alfonza Serjuna v Tolminu sanitetnim koncipistom; oba ostaneta na njunem dosedanjem mestu. Nadalje je zdravnik bojniške blagajne dr. Anton Bolmarcich v Trstu imenovan sanitetnim asistentom v Malem Lošnju.

Iz namestniške kancellijske službe. Računski podčastnik l. razreda Marko Kranjc 87. pešpolka v Puli je imenovan namestniškim kancelistom in prideljen okrajnemu glavarstvu v Poreču.

Izid volitev v zavarovalnico proti neizgodam. — Volitve v zavarovalnico proti neizgodam v Trstu so bile izvršene v četrtek. Včeraj zvečer se je pa izvršil skrutinij.

V skupini delodajalcev so zmagali italijanski kandidatje zveze delodajalcev, Slovenci so zmagali v razsodišču in v IV. kategoriji, dočim so socialisti obdržali III. kategorijo, a izgubili V. kategorijo na korist „Cammera di lavoro“.

Zabeleženja vredno je, da slovenski kandidatje niso bili v nobeni skupini delavcev na zadnjem mestu. Kjer niso zmagali, so bili se svojim številom koj za zmagovalci.

Predavanje. — V pondeljek dne 2. t. m. bode predaval v dvorani „Giuseppe Verdi“ znani učenjak pater Gemelli, doktor zdravilstva, o „resnici in o zmotah v študijah o človeškem izvoru“. Predavanje prične ob 8. uri zvečer.

Neslanost „Slov. Naroda“. Ta list je ponatisnil našo notico o nameravanem izdajanju nemškega lista v Gorici — razume se, brez navedbe vira. Naj bo! Pristavil pa je to le: Je pač glavna zasluga goriških klerikalcev, da se peščica Nemcev v Gorici tako množi. Kaj naj človek k temu reče? Sram ga je, da ima take žurnalistiške kolege. Prej bi jim odpustil, če kradejo srebrne žlice! Med „goriškimi klerikalci“ ni narodnih izdajic, ni narodnih mlačnežev, te naj išče „Slov. Narod“ med svojimi pristaši. Naj vpraša n. pr. predsednika „nar. napredne stranke na Goriškem“, velikega Slovana A. Gabrščka, čegavi uslužbenci pošiljajo slučajno svoje otroke v Šulferajnsko šolo!

Obsojeni „Sokoli“. — V čenček je tuk. okr. sodnija obsodila oseška „Sokola“ Mirkota Cigoj in Leopolda Toplikar na 24 ur zapora ali 10 K globe zaradi razžaljenja časti, izvršenega pri znanem napadu na „Orle“ proti tamošnjemu g. kuratu.

Na 10 oziroma 14 dni zapora sta bila obsojena kojščanska „Sokola“, brata B., ker sta pred časom na surov način napadla na cesti kojščanske „Orle“.

„Soča“, kdo napada, kdo draži?

Kdo je izprijevalec našega ljudstva? — Zanimivo je opazovati v sedanjih časih pisavo „Soče“; podobna je materi, ki otroku toži, kako jo boli zdrav prst, da otrok ne misli na bolečine lastnega prsta, v kateri se je urezal. Ulogo takega bolnega otrokovega prsta v sedanji „Sočini“ politiki igra že izvršeni polom „Mizarske zadruge“ solkanske, skrajno kritični položaj „Trg., obrt. zadruge“ in „narodnih piruhov“ in visoko — resnično ali le fingirano — zadolženje liberalnega generala. O vsem drugem se v „Soči“ piše, ali o tem ne. Zato so gospodje pri „Soči“ vsi srečni, če morejo iztakniti kako bolezen na posamnem členu narodnega života, da jo razredčijo in razblinijo v splošno-narodno bolezen, ki naj odvrne pozornost ljudstva od izključno liberalnih kalamitet. Gospode seveda presneto malo briga, da stavijo s tem v igro naroda čast in dobro ime in potiskajo s tem drugorodnim časnikom v roke ostro orožje, ki opravičuje njih obrekovanje našega naroda. Kaj narod?, narod so „Sočani“ sami.

Tako je pograbila „Soča“ v predminolem tednu obsodbo nekega našega političnega somišljenika v petmesečno ječo zaradi perversnega zadovoljevanja strasti nečistosti. Napisala je na podlagi te obsodbe kar cel uvodni članek naslovljen „Izprijevalci našega ljudstva“. V njem obrača hinavsko oči in se zgraža nad zlim, katerega prav za prav in hvala Bogu ni, ampak ga je zlovoljna „Soča“ raztegnila in izfabricirala iz onega edinega slučaja ter ga podtaknila večjemu številu našega naroda, seveda le onemu, ki ni liberalnega mišljenja. Da je mogla to sfabricirati, to je bila njena srčna želja; kajti slučaj sam ni mogel pohujšati „deviške“ „Soče“, ki je v preteklih časih doznala še druge podobne in enake slučaje, ali jih je pokrivala s plaščem molčanja. Njeno „devišvo“ se ni nad njimi kar nič zgražalo in njih zlo ni moglo v nje očeh „izpriditi našega ljudstva“. Kako to? Od kod ta razlika? No, da, zamolčane slučaje so zagrešili liberalni pristaši in agitatorji liberalne „Soče“.

„Soči“ bi pa mi svetovali, da bi se ne postavljala tako z lahko vestjo na sodni stol o izprijevanju in pohujšanju ljudstva. Natakne naj si najprej velike naočnike in pregleda vse svoje izdaje, pričenši z glasov-

itimi „Tutti frutti“ do današnjega dne! Razpošlje naj dalje svojim somišljenikom — sedanjim in bivšim — vprašalne pole, na katere naj se zapišejo vsi oni, kateri so pred svojimi neodraslimi in odraslimi otroki skrivali „Sočo“, da so jih varovali pred pohujšanjem in pokvarjenjem. Gotova naj bode, da bode število zapisancev jako veliko. Dajle naj vpraša po vaseh, kak častnik čitajo najbolj pokvarjeni vaški krogi, in odgovor se bo glasil: „Sočo“. — Še le potem naj na podlagi tega izpovedovanja napiše članek „Izprijevalci našega ljudstva“, kateri članek naj bode resnična slika njenega obveščenja!

Da bode pa ta slika tem popolnejša, naj blagovoli sprejeti vanjo še snov nekaterih že preteklih slučajev, o katerih ni doslej — kolikor se spominjamo — zinila niti besedice.

Prvi slučaj. Neki hud liberalni agitator, ki je „Soči“ posebno prirasel na srce, je moral zaradi enakega prestopka kot goričevski naš politični somišljenik pihati kašo.

Drugi slučaj. Neki v prednjih vrstah „Sočinih“ stoječi rogovilež je uganjal pred leti take stvari, da so se morale gabiti vsem še količkaj dostojnim ljudem.

Torej „Soča“ na delo, metlo v roke! Pometi najprej pred svojim pragom!

Stoletni jubilej na Kostanjevici v Gorici. — 6. prosinca t. j. na dan sv. Treh Kraljev se dopolni sto let, odkar prebivajo na Kapeli redovniki sv. Frančiška. V spomin na to ter Bogu in Kostanjeviški Materi Božji v zahvalo za dobrote in milosti, ki jih prejema tu red sam in po redu verno ljudstvo, bo na Kapeli prvo nedeljo po sv. treh Kraljih t. j. 8. prosinca ob deseti uri pontifikalna sv. maša, katero bo opravil prevzvišeni knez nadškof mons. dr. Frančišek Sedej sam. Ob enem bo tudi slovenska pridiga, popoldne ob štirih pa italijanska in nato blagoslov.

Prepovedano predavanje. — Tržaška policija je prepovedala predavanje predavatelja poslanca Guida Podrecca iz Italije, zloglasnega urednika lista „Asino“, ki je hotel v tržaški teozofični loži „Apollonio Tyaneo“ govoriti v prostorih gledališča Rossetti o Lourdu.

Odprti lekarni. — Od 1. do 8. januarja 1911 bodeta odprti tudi ob nedeljah in praznikih popoldan in bodeta imeli ponočno službo lekarni: Cristofoletti-Kürner.

Za posestnike psov. — Tukajšnji municipij opozarja lastnike psov, naj naznanijo pse ter naj plačajo tozadevno takso najkasneje do 15. februarja 1911 in sicer ob uradnih dneh od 9. do 12. ure predp. Pozneje nabavljene pse se mora zglasti najkasneje osem dni po njih nabavi.

Umrli so v Gorici od 20. do 25. t. m. in sicer: na domu:

Ferlesch Silvij, Koehl Alfred, Sussig Evgenija, Collenz Josipina in Guglielmi Miha. —

V bolnišnici usmiljenih bratov: Žigon Anton iz Gorice v 51. letu, Vinturini Martin iz Kravljia v 79. letu, Garb Ignacij iz Podberšice pri Mariboru v 36. letu.

V ženski bolnišnici: Cleri Terezija iz Sv. Lovrenca pri Moši v 74. letu, Birska Josipina iz Tomina v 40. letu in Kozine Terezija iz Medane v 66. letu.

V vojaški bolnišnici ni v tem času nikdo umrl.

Aviatik Rusjan je v pondeljek z aeroplanom lastne konstrukcije aviatika Merčepa priredil na zagrebškem vežbališču polet, ki se je sijajno posrečil. — Aeroplan se je dvignil 200 metrov visoko in je šestkrat obkrožil letališče ter se je potem gladko spustil pred hangar na zemljo. Občinstvo je priredilo aviatiku viharo ovacijo. Oba avia-

tika nameravata prirediti polete v Beogradu, Bukarešti, Sofiji in Carigradu.

Zrakoplovec inženier Heim ponesrečil. — Znani zrakoplovec inženier Heim, ki je z letalnim strojem delal pri nas poskuse na velikem vojaškem vežbališču letošnje poletje, je padel te dni v Breslavu z višine 150 m ter si zlomil tilnik. Ostal je na licu mesta mrtev.

Hagenbeck — umrl. Lastnik znane velikega zverinjaka v Hamburgu Viljem Hagenbeck, ki se je mudil pred časom tudi v Gorici, je te dni umrl v starosti 79 let. Z zverinjakom so bili v Gorici njegovi sinovi.

50vinarski novci. V zadnjem času je stavila dunajska trgovska zbornica predlog, naj se kujejo tudi 50vinarski novci. V resnici se marsikje opaža potreba nekakega srednjega novca med dvajsetico in krono.

Lastovke v Devinu. Kljub temu, da so Božični prazniki že za nami, so v Devinu še vedno posamezne lastovke. Ali so to znanilke nove pomladi ali so le zaostale med nami?

Železnica Čedad-Sempeter ob Nediži. V Šempetru ob Nediži se je osnoval odbor za zidanje železnice od Čedada do Šempetra, ki bi se eventualno podaljšala do Podbocesca ob avstrijski meji v bližini Kobariča.

Pravica javnosti ital. trgovske šole v Gorici. Ministerstvo za uk in bogočastje je podelilo pravico javnosti dvorazredni ital. trgovski šoli v Gorici.

Razbijalci pred sodiščem. — V četrtek, včeraj in danes se vrši pred tržaškim sodiščem sodna obravnava proti 16 razbijalcem in vandalom, ki so povodom izleta N. D. O. iz Pulja v Trst razbili razne slovenske napise, šipe ter razdejali kavarno „Minerva“. O izidu obravnave bomo poročali prihodnjič.

Od vlaka obglavljen mož. Danes ponoči so našli redarji v bližini barkovelskega tunela na železniški progi človeško truplo brez glave. Glava je ležala kakih 10 m od trupla. Ne ve se ali je mrtvec ponesrečil ali si je pa hotel vzeti življenje. Agnosčili so ga za 20 letnega Josipa Dessardo.

Pravico javnosti je podelilo ministerstvo za bogočastje in uk trirazredni šoli „Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro“ v Velikem Lošnju.

V finančnih težavah se nahaja liberalna „Glavna posojilnica“ v Ljubljani. —

Ljubljanska kreditna banka namerava spomladi prih. leta zvišati svojo delniško glavnico od 5 na 7 milijonov kron. Dividenda za tekoče leto se ceni na 7% = 28 kron proti K 26. — minulega leta.

Razbojništvo v Kočevju. — Ni dolgo od tega, kar je prišel v Kočevje kaplan Kopitar. V neki bližnji vasi, kjer je 40% Slovencev, je začel s privoljenjem škofijskega ordinarjata tudi slo-

vensko pridigovati. To je izvrševal ob nedeljah popoldan v svojih prostih urah.

A že to je zadostovalo, da so kočevski Nemci začeli proti njemu veliko gonjo. V Kočevju so tolovajstva na dnevnem redu. In to je moral kaplan Kopitar tudi občutiti. Dobival je grozilna pisma, da, ako ne opusti slovenskega pridigovanja, ga bodo ubili.

Na sv. Štefana dan je zopet podučeval v slovenskem jeziku. To je storil v varstvu orožnikov. Tedaj ga je napadla nad sto glav broječa množica kočevskih podivjanih Nemcev. Psovali in blatili so ga, onemogočili so pridigo in kakor jetnika so ga morali spremiti orožniki v župnišče. Čudno je, da ni prišlo do prelivanja krvi. Taka dejanja izvršujejo nemški „Kulturträger“.

Nasilen gost. — V Begunjah je hotel delavec Anton Kuk iz Tolmina v neki gostilni izzvati med gosti prepir. Postavili so ga zaradi tega pred vrata. To mu ni bilo prav, pobral je kamen ter ga vrgel skozi steklena vrata. Kamen je priletel tik mimo glave gostilničarke, ki je ravno bila v veži.

Dve častni nagradi, razpisani po pevskem zboru „Glasbene Matice“ vsako po 100 K, je priznala „Glasbena Matica“ g. Emilu Adamoviču za „Tri večerne pesmi“ in skladatelju J. Novaku za „Balado s sopranskim samosplovom, mešanim zborom in orkestrom“. —

Na razpis je došlo 11 skladb. Pošiljatelji nenagrajenih skladb dobe iste z neodprtimi kuverti nazaj, ako nam pošljejo geslo in naslov, pod katerim naj se jim vrnejo.

Visoka šola političnih ved. — V Pragi se je sestavil kuratorij, v katerem so razni politiki in znanstveniki, ki imajo nalogo, ustanoviti češko visoko šolo za politične vede. Predavanja pričnejo že tekom prvih mesecev prihodnjega leta. Na čelu kuratorija je znani češki politik dr. Kramář, kateri je slavil te dni petdesetletnico svojega rojstva.

Drobfinice.

Žalosten konec opernega pevca.

— Pred par dnevi je na Dunaju na ulici obnemogel bivši operni tenor Peschier. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl. Konstatiralo se je, da je umrl vsled lakote. Peschier je bil svoj čas tenorist na dvorni operi ter je prejemal kot tak 24.000 K letne plače. Zaradi nekega spora z ravnateljem je zapustil to mesto. Iskal je srečo po Italiji. Tam je zašel v vedno večjo bedo, ki je končno povzročila goremenjeni žalostni konec.

Grozen ciklon na Kanarskih otokih. Iz Teneriffe poročajo, da je silno neurje opustošilo otok Gomera. Škoda je veličanska. 400 oseb je brez strehe. V Hormiri se je podrla hiša, v kateri je iskalo 50 oseb zavetišča pred neurjem. Izkopali so iz razvalin 30 mrtvih in mnogo ranjenih. Tudi iz razvalin drugih hiš so potegnili mnogo mrtvecev in ranjencev.

Veselo in srečno novo leto

vošči cenjenim ožjemcem

Teod. Hribar, trgovec.

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO
— edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek. —

— v korist —
obmejnim slovincem.

Klobučar M. HORVAT
v Gorici, Gosposka ulica
vošči

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem
posebno preč. duhovščini

veselo novo leto.

Dober začetek novega leta

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem
vošči

Mihael Gasser,

trgovec s papirjem in pisarn. potrebščinami.

Mesar Adolf Urbančič

— v ulici sv. Ivana št. 7 —

vošči

veselo novo leto 1911

svojim cenj. odjemalcem.

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenjenim odje-
malcem in prijateljem

trdka z modnim in oblačilnim blagom

Ivančič in Kurinčič,

Gorica, Gosposka ulica št. 11.

Tvrška Anton Potatzky

nasl. JOSIP TRPIN

v Gorici, na sredi Raščeja šte. 7

vošči

veselo novo leto 1911

vsem svojim cenj. odjemalcem.

Čč. gg. predstojnikom cerkvenih oskrbnih

vošči

srečno novo leto 1911

svečar

J. Kopač.

Ig. Saunig na Kornu,

trgovec z dvokolesi, s šivalnimi stroji in z
orožjem

vošči veselo

novo leto

svojim cenj. gg. odjemalcem.

Trgovec z dvokolesi in s šival-
nimi stroji

J. Hrastnik

▲ v ulici Ascoli ▲

želi dober začetek

NOVEGA LETA 1911

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem.

Veselo novo leto 1911

vsem svojim cenj. gg. naročnikom
vošči

Anton Sgauz,

sobni slikar in pleskar v Gorici, ul. Ascoli 1.

Ant. Jerkič,

fotograf

želi vsem svojim cenj. gg. naročnikom

dober začetek novega leta!

**VESELO NOVO LETA
1911**

vošči svojim cenj. gg. odjemalcem

J. VOLPIS,

mirodliničar v Gorici, Gosposka ulica.

Ob novem letu 1911

kliče

Ferd. Makuc

tovarnar umetnih ognjev svojim cenj. gg. od-
jemalcem prirčni

Bog živi!

Na zdar!

kliče ob novem letu 1911

fotograf

WEISS

svojim cenj. gg. naročnikom.

Lekarna Gliubich

v Rabatlišču

želi vsem svojim cenjenim gg. na-
ročnikom in odjemalcem

veselo in srečno novo leto.

VSE NAJBOLJŠE

v novem letu 1911

vošči

svojim cenjenim gg. odjemalcem

K. MAKUC

tovarnar vinsko-tropskega kisa.

Kolar

Peter Moretti

ulica Morelli št. 12

želi

▲ M M veselo novo leto M M

1911

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem.

„Čevljarka zadruga v Mirnu“

podružnica v Gorici

vošči

veselo novo leto

1911

vsem svojim cenj. naročnikom in odjemalcem.

Mihalj Turk

brivec na Kornu

želi svojim cenj. naročnikom

srečno in veselo novo leto

1911

Srečen začetek novega leta.

vošči

svojim cenj. odjemalcem
in naročnikom

PETER GOTIČ

čevljarski mojster v Raštelju.

Frančišek Leban,

srebrar v Gorici v ulici Municipio-

vošči

VESELO NOVO LETA

== 1911 ==

vsem cenjenim odjemalcem.

Remična čistilnica in barvalnica.

Marsikdo ne ve, da se nahaja v Gorici
Filialka kemične čistilnice in barvalnice

ALBIN BOEGANA iz Trsta,

kjer se pere, čisti in barva vsakovrstno blago,
moške in ženske obleke, pregrinjala, kožuškovine itd.
Izdeluje se na parno silo. Močenje sukna, pranje
in kodranje peres. — Za barvanje se uporabljajo
le take barve, ki so vstrajne in se dajo prati.

Cene zmerne.

Za obila naročila se priporoča zastopnik

Anton Jug,

Gledališka ulica št. 3.

Rojaki! podpirajte
slov. šolstvo

= v Gorici! =

„Narodna Tiskarna“ v Gorici

vošči

◁ svojim cenj. odjemalcem in naročnikom ▷

VESELO NOVO LETA 1911.

Dober začetek novega leta 1911

vošči vsem svojim cenjenim odjemalcem

trdka KONJEDIC in ZAJEC,
trgovina z železjem.

1911

Prirčni: Bog živi

kliče

- - ob novem letu - -

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem

ANT. BREŠČAK,

trgovec s pohišt. om v Gosp. ulici.

1911

JAKOB DECOLLE,

trg. z žitom v Gosp. ulici 18

vošči

vsem svojim cenj. gg. odjemalcem

veselo novo leto 1911

... Srečno in veselo novo leto 1911

želiva, vsem svojim cenjenim gostom prijateljem in znancem

Alojsij in Minka Podravčič,

... najemnika hotela „Pri Pošti“ v Bovcu ...

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 5.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 450.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.